

VÝBOR SLS INFORMUJE**Zápis zo zasadnutia výboru SLS konaného dňa 29.10.2004 na ÚZ SAV v Bratislave.**

Prítomní: Bitušík, Štefková, Zaťovičová, Derka, Baláži, Illyová

Ospravedlnený: Šipoš

1. Schôdzu otvoril Doc. Bitušík.
2. Výbor prerokoval kompletizáciu Adresára členov SLS, poveril Dr. Derku doplniť aktuálne údaje do adresára a odoslať podklady Dr. Illyovej.
3. Dr. Baláži informoval o svojej návšteve na Ministerstve vnútra SR, kde sa dozvedel dôležité informácie ohľadom preregistrácie SLS a zmene sídla spoločnosti. Na tieto úkony bude nevyhnutné zvolať Valné zhromaždenie SLS.
4. Výbor navrhol predbežný termín Valného zhromaždenia na 26. január 2005, miesto konania bude zasadačka ÚZ SAV v Bratislave. K tomuto dátumu poveril výbor vypracovať - Správu o činnosti (Dr. Bitušík) a Správu o hospodárení (Dr. Štefková). Výbor navrhol počas Valného zhromaždenia aj prednášku Dr. Makovinskej.
5. Výbor navrhol udeliť čestné členstvo v SLS Dr. Jurajovi Holčíkovi, CSc., pri jeho významnom životnom jubileu.
6. Výbor prejednal organizáciu osláv 10. výročia založenia SLS; navrhol predbežný termín podujatia na polovicu apríla 2005.
7. Výbor prerokoval aktualizáciu webovej stránky SLS.
8. Príprava Limnologického spravodajcu 2/2004:
 - Jesenný algologický seminár (Dr. Štefková)
 - Seminár dr. Šmilauera (Dr. Zaťovičová)
 - Uviest' obhájené diplomové a dizertačné práce v roku 2004.

9. Diskusia:

- Dr. Štefková informovala o členských príspevkoch a upozornila na veľký počet neplatičov týchto príspevkov. Títo členovia budú opätovne vyzvaní na vyrovnanie svojej podlžnosti. Ak tak nespraví, budú zo SLS vylúčení.
- Dr. Bitušík informoval o veľkom počte zborníkov z XIII. Konferencie SLS v Banskej Štiavnici, ktoré sú ešte k dispozícii pre záujemcov na Katedre biológie a všeobecnej ekológie TU v Banskej Štiavnici.
- Výbor prerokoval návrh prijatia nových členov SLS, ktorými sú: Dr. Silvia Kubalová, makrofyty, Ústav zoológie SAV; Mgr. Matúš Haviar, zoológia, VÚVH Bratislava a Mgr. Margita Lešťáková, ekológia, VÚVH Bratislava.

Marta ILLYOVÁ

KRONIKA**RNDr. Petr ŠMILAUER, PhD.: Užití ordinačních metod v hydrobiologii**

Slovenská limnologická spoločnosť zorganizovala 18. októbra 2004 v zasadačke Ústavu zoológie SAV avizovanú a dlho očakávanú prednášku RNDr. Petra ŠMILAUERA, PhD. (Biologická Fakulta Juhočeskej Univerzity, České Budějovice) „Užití ordinačních metod v hydrobiologii“. Prednáška vyvolala značný záujem, zúčastnilo sa jej približne 40 študentov a biológov z rôznych inštitúcií.

Štatistické vyhodnocovanie biologických výsledkov pomocou ordinačných metód je v súčasnosti vo vedeckej práci takmer nevyhnutnosťou. Dr. Šmilauer prezentoval veľké množstvo užitočných poznatkov a informácií o týchto metódach a ich použití (ktoré však už predpokladali určité základné vedomosti o danej problematike), pričom upozornil aj na chyby, ktorých sa užívatelia týchto metód často dopúšťajú. Kvôli obsažnosti a náročnosti témy sa Dr. Šmilauer žiaľ nedostal ku konkrétnym príkladom využitia ordinácií v oblasti hydrobiológie, resp. k prezentácii spracúvania údajov pomocou programu CANOCO.

V závere prezentácie Dr. Šmilauer upozornil na publikáciu LEPŠ & ŠMILAUER: „Mnohorozměrná analýza ekologických dat“ (<ftp://regent.jcu.cz/skripta.pdf>) v češtine, ako aj na internetové stránky <ftp://regent.jcu.cz/> a <http://regent.jcu.cz/maed/>, ktoré obsahujú množstvo informácií k danej problematike.

Zuzana ZAŤOVIČOVÁ

Napúšťanie modelu meandrov rieky Moravy

Členovia SLS: Dr. Šporka, Dr. Štefková, Dr. Illyová, Dr. Zaťovičová, a Dr. Kubalová, spolu s Dr. Lisickým a Dr. Uherčíkovou, ktorí participujú na riešení spoločného projektu VÚVH a Ústavu zoológie SAV „Ochrana revitalizáciou: Stratégia a management riečného systému dolnej Moravy“, sa 26. novembra 2004 zúčastnili ukážky napúšťania modelu meandrov rieky Moravy v Hydrotechnických laboratóriách VÚVH.

Projekt sa zameriava na tri meandre ležiace na rkm. 63-66, z ktorých dva na rkm. 65-66 boli znovuotvorené v rámci revitalizačných aktivít v rokoch 1994-97, meander na rkm. 63 je referenčný. Model z priestorových dôvodov zahŕňa momentálne iba zmienený referenčný meander a meander na rkm. 65 a zároveň aj meandre ležiace na zodpovedajúcom úseku rakúskeho brehu rieky Moravy. Keďže po otvorení meandrov sedimentačná činnosť samotnej rieky uzavrela ich nátokové časti, fyzikálny model prispeje k poznaniu riečnej dynamiky a k vhodnejšiemu riešeniu ich opätovného napojenia na tok rieky.

Silvia KUBALOVÁ

Jesenný algologický seminár Algologickej sekcie SBS a Slovenskej limnologickej spoločnosti.

Uskutočnil sa 9. decembra 2004 v Botanickom ústave SAV (22 účastníkov). Na seminári odzneli 4 zaujímavé referáty:

1. František HINDÁK: Zaujímavosti u kokálnych siníc [najdlhšie bunky u kokálnych siníc (*Romeria* sp.), najväčšie bunky u kokálnych siníc (*Chroococcus*, *Cyanothece*), pozdĺžne delenie buniek (*Microcrocis geminata*), nová invázna a vysoko toxická planktónová sinica z rodu *Microcystis* (*M. botrys*) v bratislavských jazerách a rybníkoch]
2. Katarína ŠRAMKOVÁ: Riasy ako súčasť lampenflóry niektorých sprístupnených jaskýň na Slovensku
3. Bohuslav UHER: Distribúcia cyanobaktérií a rias na múroch presbytéria Dómu sv. Martina
4. Elena ŠTEFKOVÁ: Bentické rozsievky vybraných tokov Slovenska

V rámci rôzneho sa prítomní oboznámili s hydrobiologickými a špecializovanými algologickými podujatiami, ktoré sa konali v roku 2004, ako aj podujatiami, ktoré sú plánované na rok 2005. Súčasne sa prezentovala nová algologická a hydrobiologická literatúra. Na záver prebehla voľba funkcionárov AS SBS (predseda – Prof. F. Hindák, DrSc., podpredseda – RNDr. J. Makovinská, CSc., tajomník – RNDr. E. Štefková, PhD.).

Elena ŠTEFKOVÁ

KONFERENCIE – KURZY – SEMINÁRE

VODÁRENSKÁ BIOLOGIE 2005

V tradičním termínu **začátkem února – 2. a 3. 2. 2005**, v tradičním místě – **Praha**, kongresový sál Masarykovy koleje v Dejvicích, ale poprvé ve spolupráci s Asociací čistírenských expertů (AČE) ČR proběhne další ročník **konference Vodárenská biologie**, na jehož přípravě se podílejí stejně jako v předchozích letech i VŠCHT Praha, MZe ČR, ČLS a Vodní zdroje Ekomonitor.

Konference bude členěna do 8 tematických bloků – 7 z nich kopíruje lety prověřenou a osvědčenou osnovu akce:

- legislativa, nové normy, směrnice, nařízení, normované ukazatele;
- údolní vodárenské nádrže, biologické oživení ve vztahu k úpravě vody;
- úprava vody na vodu pitnou, technologické postupy, nové metody, zkušenosti z provozů, hydrobiologické audity;
- hygiena pitné vody, desinfekce vody, problematika biofilmů ve vodárenství, doprava vody potrubím, koroze;
- hygienický význam biologických dějů ve vodách, patogenní a podmíněně patogenní agens, mikrobiologické oživení surové i upravené vody, provádění mikrobiologických a biologic-kých rozborů;
- taxonomie a determinace vybraných skupin organismů ve vztahu k vodárenství, klíče k ur-čování vybraných druhů, problematika spojená s výskytem obtížných organismů ve vodá-renských zdrojích a provozech;
- aplikovaná hydrobiologie, toxikologické analýzy, trofie.

Osmý, nově zařazený blok – • čistírenská biologie – vyplývá ze spolupřadatelství AČE, odborným garantem pro tento blok bude Prof. Ing. Jiří Wanner, DrSc.

Hlavní odborný garant: RNDr. Jana Ambrožová, Ph.D. (jana.ambrozova@vscht.cz).

-pt-

(prevzaté z Limnologických novin, č. 3/2004)

RIVER BOTTOM VI

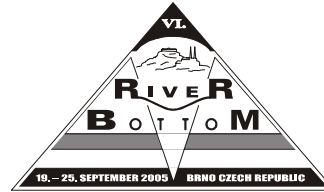
Konferenciu organizuje Masarykova Univerzita, Brno; Palackého Univerzita, Olomouc a pobočka ČLS, Brno **19. – 25. septembra 2005** v kongresovom centre Masarykovej univerzity v **Brne (ČR)**.

Cieľom sympózia je medzinárodné stretnutie odborníkov zaoberajúcich sa ekológiou tečúcich vôd, hlavne funkciou habitatov; mikro-, meio- a makroevertebrátami

a rybami. Zvláštna pozornosť bude venovaná kolobehu organických látok, primárnym producentom a deštruentom, trofickým sieťam, funkčným skupinám organizmov, ako aj menežmentu a ochrane vodných ekosystémov.

Bližšie informácie a prihlášku získate na adrese:

<http://www.sci.muni.cz/zoolecol/hydrobio/rivbot6/>

red.

Slovenský výbor pre hydrológiu (SVH NK) a Český výbor pre hydrológiu (ČVH-NK) organizujú v roku 2005 v poradí už šieste stretnutie hydrológov a vodohospodárov z oboch republík s tradičným názvom Hydrologické dni. Konajú sa pravidelne v päťročnom cykle a ich cieľom je hodnotiť úroveň a perspektívy rozvoja hydrologických vied.

Rozvoj hydrológie historicky vždy úzko súvisel s ochranou pred extrémnymi hydrologickými javmi a nutnosťou zabezpečovať dostatok kvalitnej vody. K týmto skutočnostiam sa v súčasnosti celosvetovo pridružili požiadavky integrovaného hospodárenia s vodou v povodiach v duchu zásad udržateľnosti a v našom regióne tiež potreba dosiahnuť dobrý ekologický stav vôd v zmysle Rámcovej smernice o vode EÚ (RS EÚ).

Konferencia sa bude konať 21. - 23. septembra 2005 v priestoroch Správy účelových zariadení Ministerstva zahraničných vecí SR (SÚZA), Drotárska cesta 46, Bratislava.

Tematické okruhy konferencie:

1. Hydrologická služba, organizačno-technické zabezpečenie a výskum
2. Trendy českej a slovenskej hydrológie
3. Nové modelovacie nástroje v hydrológii
4. Moderný monitoring hydrometeorologických procesov
5. Nestacionarita prírodného prostredia a hydrologické procesy
6. Hydrologické extrémny
7. Integrovaný manažment povodí

Bližšie informácie a prihlášky získate na internetovej stránke Slovenského hydrometeorologického ústavu: <http://www.shmu.sk/?page=212>

red.

Chet VAN DUZER, 2004: Floating Islands: A Global Bibliography with an Edition and Translation of G.C. Munz's Exercitatio academica de insulis natantibus (1711). – Cantor Press, Los Altos Hills, California 94024, U.S.A. (ISBN 0-9755424-0-0) – XIII + 427 str., 24 fotografií, cena US\$ 44.95

Kniha Cheta VAN DUZERA je prým komplexným prehľadom informácií o fenoméne plávajúcich ostrovov. Na základe odporúčania samotného autora knihy uverejňujeme recenziu *J. Květa* (v skrátrenom znení) uverejnenú v *Limnologických novinách* 4/2004:

„Pamatuji se ze svých gymnazijních studií na větu ze cvičebnice řečtiny: „Délös byl ostrov plovoucí; když však Poseidon pravil ‚Zastav se, ostrove!‘, ihned se prý zastavil.“ To svědčí o pozornosti, jakou u lidí odedávna budily ostrovy a ostrůvky neupoutané ke dnu a volně se pohybující po vodní hladině. Přesto informace o nich byla až dosud značně rozptýlena po literatuře z mnoha různých oborů. Je proto záslužné, že autor recenzované knihy sestavil, s pomocí velkého počtu spolupracovníků z celého světa, komentovanou bibliografii více než 1500 publikací, věnovaných plovoucím ostrovům z různých hledisek a od dosti dávné minulosti až do současnosti. Bibliografii opírá o starý a podivuhodně výstižný text německého autora G.C. Munze z r. 1711, který je na počátku knihy otištěn (na protilehlých stránkách) jednak v latinském originále, jednak v anglickém překladu. Chet van Duzer tento text opatřil podrobnými poznámkami.

Samotná bibliografie zabírá většinu knihy a k ní jsou připojeny rejstříky, geografický a věcný. Většina literatury, na niž bibliografie odkazuje, pochází ze Severní Ameriky nebo Evropy. Je patrný poměrný nedostatek informací o plovoucích ostrovech z ostatních oblastí světa. Celkově ovšem je bibliografie opravdu široce pojata, jak je to vidět z jednotlivých záhlaví tematického indexu: Post-klasické práce citované Munzem, Díla západní klasické literatury zmiňující se o plovoucích ostrovech (dále jen p. o.), Vznik p. o., Vznášivost p. o., Plyny vytvářené p. o., P. o. na přehradních nádržích, P. o. na řekách, Management p. o., Vegetace p. o., Zemědělství na p. o., Pohyby p. o., Periodické p. o. (zejm. na jezeře Derwentwater). Ptáci na p. o. a plovoucí hnízda, Ostatní fauna p. o., Přírodní p. o. obývané lidmi, Ryby a p. o., P. o. a šíření živočichů, P. o. na moři, Ledové ostrovy, P. o. a tvorba uhlí, Umělé p. o. užívané zemědělsky, Umělé p. o. obývané lidmi, Umělé p. o. jako biotopy divoce žijících zvířat, P. o. pro zlepšování kvality vody, Bahnité ostrovy na jezeře Victoria v Austrálii, Plovoucí pemza, láva a korály, Posvátné p. o., Literární, mytické a mytologizované p. o., P. o. z hlediska zákonů. V knize jsou ještě dva doplňky: 1. Informace o p. o. neuvedených v bibliografii. 2. Rané zprávy o nových sopečných ostrovech, převážně v západním Středozezemním moři a východním Atlantickém oceánu.

Každý, kdo se při své práci setká s plovoucími ostrovy a chce o nich získat buď základní, anebo širší informace, bude muset sáhnout k této bibliografii, nejlépe na samém počátku své rešerše.“

- J. Květ -

OBHÁJENÉ PRÁCE Z OBLASTI LIMNOLÓGIE

V novej rubrike Limnologického spravodajcu uvádzame autorov a témy obhájených študentských, odborných a vedeckých prác z oblasti limnológie.

V roku 2004 boli obhájené tieto práce:

➤ **dizertačné:**

NOVIKMEC M.: Vplyv činnosti malej vodnej elektrárne na vybrané skupiny makrozoobentosu (Ephemeroptera, Plecoptera, Trichoptera) podhorského úseku potoka Hučava. (FEE TU Zvolen)

PERHÁČOVÁ Z.: Hodnotenie kvality vody v banskoštiavnických vodných nádržiach so zreteľom na vybrané skupiny mikroorganizmov. (FEE TU Zvolen)

➤ **diplomové:**

BENKOVÁ I.: Sezónna dynamika komárov (Diptera, Culicidae) v NPR Šúr počas rokov 2002 - 2003. (PriF UK Bratislava)

BUČEKOVÁ B.: Sezónna dynamika potočníkov (Trichoptera) v NPR Júrsky Šúr v rokoch 2002 - 2003. (PriF UK Bratislava)

BUKVAYOVÁ K.: Zooplanktón ramena v inundačnom území rieky Dunaja (Rusovce). (PriF UK Bratislava)

KRAJČOVIČOVÁ, L.: Krustáceoplanktón štrkovísk Košickej kotliny. (PriF UPJŠ Košice)

LEŠŤÁKOVÁ M.: Štruktúra spoločenstiev makrozoobentosu antropicky rôzne ovplyvnených úsekov Stupavského potoka. (PriF UK Bratislava)

MICHALKOVÁ V.: Fenológia druhov komárov (Diptera, Culicidae) inundačného územia rieky Moravy. (PriF UK Bratislava)

ŠRAMKOVÁ K.: Sinice a riasy ako súčasť lampenflóry v niektorých sprístupnených jaskyniach Slovenska. (PriF UK Bratislava)

OZNAMY

Internetová adresa našej spoločnosti: www.sls.sav.sk je stále aktuálna, i keď stránka momentálne neposkytuje čerstvé informácie. V súčasnosti dochádza ku zmene správcu stránky. Predpokladáme, že v dohľadnej dobe bude stránka zaktualizovaná a bude slúžiť ako solídny informačný servis pre všetkých slovenských limnológov.

V záujme zlepšenia informovanosti členov spoločnosti, ako aj ostatnej verejnosti o práci a aktivitách limnológov, prosíme všetkých, aby posielali do redakcie Limnospravodajcu príspevky o pripravovaných, ale aj uskutočnených akciách, konferenciách, seminároch; informácie o nových publikáciách, či akýchkoľvek iných aktivitách so vzťahom k limnológii.

red.

Kolegovia z Banskej Štiavnice upozorňujú na väčšie množstvo zborníkov z XIII. limnologickej konferencie konanej v Banskej Štiavnici v roku 2003, ktoré sú stále k dispozícii. Zaujímavosť si ich môžu odkúpiť na **Katedre biológie a všeobecnej ekológie TU, Kolpašská 9, Banská Štiavnica**, e-mail: bitusik@fee.tuzvo.sk., resp. na Odd. hydrobiológie Ústavu zoológie SAV, Dúbravská cesta 9, Bratislava, e-mail: elena.stefkova@savba.sk. Znížená cena zborníka je 100 Sk.

JUBILEÁ

V roku 2005 oslávia svoje životné jubileá niektorí naši členovia:

RNDr. Vlasta ONDERÍKOVÁ, CSc. (1930)*

RNDr. Jaroslav ČERNÝ, CSc. (1950)*

Doc. RNDr. Anna FARGAŠOVÁ, CSc. (1950)*

Doc. RNDr. Il'ja KRNO, CSc. (1950)*

RNDr. Mária KULTANOVÁ (1950)*

RNDr. Elena ŠTEFKOVÁ, PhD. (1955)*

RNDr. Eva TIRJAKOVÁ, CSc. (1955)*

V mene všetkých členov SLS prajeme jubilantom všetko najlepšie, hlavne pevné zdravie, veľa životného elánu a tvorivých síl do ďalších rokov.

Výbor SLS

NEPLATIČI !!!

Prosíme nižšie uvedených členov SLS, ktorí majú podlžnosti v členskom, aby ich vyrovnali do konca februára. V zozname nie je zarátané členské za rok 2005. Tým, ktorí sú dlžní za viac ako 2 roky a svoje dlhy nevyrovnajú, bude členstvo v SLS zrušené. Apelujeme preto na všetkých členov SLS, aby členské príspevky platili včas (prípadní dlžníci vyrovnali svoje podlžnosti) a nedostali sa tak na „čiernu listinu neplatičov“.

Zároveň prosíme všetkých členov o uhradenie členského na rok **2005** – 150 Sk.

Členské prosíme uhrádzať najlepšie **priamo prevodom na účet SLS** vedený v Slovenskej sporiteľni alebo poštovou poukážkou typu „U“. V záujme správnej identifikácie členského je nutné pri platbách uvádzať **variabilný symbol**, ktorý bol

pridelený každému členovi SLS a bude uvedený v najnovšom vydaní **Adresára SLS** pri osobných údajoch jednotlivých členov spoločnosti.

Číslo účtu: 0011491546/0900

Bukový 2001, 2002, 2003, 2004 (600.-); **Čuláková** 2004 (150.-); **Derka** 2004 (150.-); **Elexová** 2004 (150.-); **Fargašová** 2003, 2004 (300.-); **Hajdu** 2004 (150.-); **Holková** 2001, 2002, 2003, 2004 (600.-); **Holubec** 2000, 2001, 2002, 2003, 2004 (700.-); **Hrabinová** 2003, 2004 (300.-); **Hudcovicová** 2003, 2004 (300.-); **Janečková** 2003, 2004 (300.-); **Jurčová** 2000, 2001, 2002, 2003, 2004 (700.-); **Košel** 2003, 2004 (300.-); **Laffersová** 2003, 2004 (300.-); **Matášová** 2004 (150.-); **Matis** 2001, 2002, 2003, 2004 (450.-); **Mikelková** 2002, 2003, 2004 (450.-); **Mikóczyová** 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004 (800.-); **Mrva** 2002, 2003, 2004 (450.-); **Nagy** 2003, 2004 (300.-); **Nagyová** 2004 (150.-); **Ölvecký** 2002, 2003, 2004 (450.-); **Ondříková** 2000, 2001, 2002, 2003, 2004 (700.-); **Perháčová** 2004 (150.-); **Prenglová** 2001, 2002, 2003, 2004 (600.-); **Rakovská** 2002, 2003, 2004 (450.-); **Skalová** 2002, 2003, 2004 (450.-); **Stloukal** 2003, 2004 (300.-); **Šanderová** 2001, 2002, 2003, 2004 (600.-); **Terek** 2003, 2004 (300.-); **Tomašovičová** (2003, 2004 (300.-); **Tóth** 2000, 2001, 2002, 2003, 2004 (700.-); **Trúchlik** 2004 (150.-); **Uher** 2002, 2003, 2004 (225.-); **Vargová** 2003, 2004 (300.-)

Hospodár SLS

PF 2005

Všetkým členom Slovenskej limnologickej spoločnosti prajeme do nového roka 2005 veľa zdravia, šťastia, osobných úspechov a entuziazmu do ďalšieho roka práce s limnológiou.

Výbor SLS

Redakcia: RNDr. Zuzana ZAŤOVIČOVÁ
Vydáva: Slovenská limnologická spoločnosť pre internú potrebu
Adresa: ÚZ SAV, odd. hydrobiológie
Dúbravská cesta 9, 845 06 Bratislava
Telefón: 02-59302610
Fax: 02-59302646
E-mail: zuzana.zatovicova@savba.sk
Tlač: ÚV TIP NOI
Číslo 2 vychádza 28. 12. 2004